

Informatyzacja przedsiębiorstw

Izabela Szczęch

Politechnika Poznańska

Konto księgowo

Operacja gospodarcza

Każde udokumentowane i podlegające ewidencji księgowej zdarzenie gospodarcze, które wywiera wpływ na aktywa, pasywa, przychody lub koszty jednostki gospodarczej.

Przykłady

- zakup materiałów
- otrzymanie przelewu z banku z tytułu zaciągniętego kredytu
- spłacenie zobowiązania
- otrzymanie zapłaty od kontrahenta
- przekazanie wyrobów gotowych z produkcji na magazyn

Operacja gospodarcza

Każde udokumentowane i podlegające ewidencji księgowej zdarzenie gospodarcze, które wywiera wpływ na aktywa, pasywa, przychody lub koszty jednostki gospodarczej.

Przykłady zdarzeń, które nie są operacjami gospodarczymi

- otrzymanie zamówienia od klienta
- podpisanie z pracownikiem umowy o pracę
- złożenie zamówienia na dostawę materiałów

Rachunkowość – Konto księgowe

Konto księgowe

To specyficzne dla rachunkowości urządzenie ewidencyjne służące do bieżącego ujmowania operacji gospodarczych w wyrażeniu pieniężnym.

Elementy konta księgowego

- **nazwa konta**, która dostosowana jest do istoty ewidencjonowanych na nim składników, kategorii lub zjawisk gospodarczych
- **symbol cyfrowy** (numer konta) ułatwiający identyfikację konta i jego przynależność do określonego merytorycznie zespołu (grupy) kont, jest unikatowy
- **strony konta:**
 - lewa zwana Winien (Wn) lub Debet (Dt)
 - prawa zwana Ma (Ma) lub Credit (Ct)

010		
Dt	Środki trwałe	Ct

Rachunkowość – Konto księgowe

Założenie konta

Polega na wpisaniu jego nazwy i symbolu nadanego mu w planie (wykazie) kont.

Otwarcie konta

Może nastąpić przez:

- wpisanie stanu (saldo) początkowego z bilansu otwarcia, jeżeli składnik bilansu reprezentowany przez dane konto wystąpił w bilansie otwarcia (dotyczy tylko kont bilansowych)
- zaksięgowanie pierwszej operacji gospodarczej dotyczącej danego konta jeżeli reprezentuje ono składnik bilansu, który nie wystąpił w bilansie otwarcia lub jeżeli konto służy do ujęcia innych kategorii lub zjawisk gospodarczych (np.: przychodów i kosztów).

Rachunkowość – Konto księgowe

W zależności od rodzaju (charakteru) konta, stan początkowy (saldo początkowe Sp) nanosimy po stronie Dt lub Ct:

010			202		
Dt	Środki trwałe	Ct	Dt	Rozrach. z dostawcami	Ct
	Sp 200.000				Sp 10.000

Rachunkowość – Konto księgowe

AKTYWA		PASywa	
Symbol pozycji	Opis	Symbol pozycji	Opis
A	Aktywa trwałe	A	Kapitał (fundusz) własny
I	Wartości niematerialne i prawne	I	Kapitał (fundusz) podstawowy
II	Rzeczowe aktywa trwałe	II	Kapitał (fundusz) zapasowy
1	Środki trwałe	III	Zysk (strata) z lat ubiegłych
2	Środki trwałe w budowie	IV	Zysk (strata) netto
III	Należności długoterminowe	B	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania
B	Aktywa obrotowe	I	Zobowiązania długoterminowe
I	Zapasy	II	Zobowiązania krótkoterminowe
1	Materiały	C	PASYWA RAZEM
2	Półprodukty i produkty w toku		
3	Produkty gotowe		
4	Towary		
II	Należności krótkoterminowe		
III	Inwestycje krótkoterminowe		
1	Środki pieniężne i inne aktywa finansowe		
C	AKTYWA RAZEM		

Rachunkowość – Konto księgowe

Operacje gospodarcze powodujące zmiany stanu konta ujmuje się (**księguje się**) w ciągu okresu sprawozdawczego w zależności od rodzaju konta i rodzaju operacji, albo po stronie Dt (Wn) albo po stronie Ct (Ma).

Operacje gospodarcze zaksięgowane po stronie debet to **obroty debetowe**, a po stronie credit to **obroty kredytowe**.

Rachunkowość – Konto księgowe

W ewidencji księgowej stosuje się **zasadę (regułę) podwójnego zapisu**, zgodnie z którą każda operacja gospodarcza musi być ujęta:

- na co najmniej dwóch kontach (podwójny zapis)
- po przeciwnych stronach (dwustronny zapis)
- w identycznej wysokości na obu stronach (jednakowy zapis, $W_n = M_a$)

Relacje między kontami księgowymi nazywa się **korespondencją kont**.

Zamknięcie konta księgowego

Polega na:

- podsumowaniu obu stron konta (oddzielnie)
- ustaleniu różnicy pomiędzy sumami stron i zapisaniu jej po stronie wykazującej mniejszą sumę, dzięki czemu kwoty po obu stronach stają się równe
- dwukrotnym podkreśleniu zrównoważonych obrotów

Rachunkowość – Konto księgowe

Ustalona w trakcie zamknięcia konta różnica między obrotami obu stron wyraża stan konta na koniec okresu i nazywa się **saldem (stanem) końcowym (Sk)**.

Saldo końcowe może być:

- **debetowe**, gdy większa jest suma obrotów strony Dt (Wn), ale zapisujemy na koncie po stronie przeciwnej (Ct) dla zrównoważenia konta
- **kredytowe**, gdy większe jest suma obrotów Ct (Ma)
- **zerowe** (saldo nie występuje), gdy sumy obrotów stron są sobie równe

Plan kont

Plan kont

Usystematyzowany wykaz kont (wg nazw i symboli) przeznaczonych do zgodnego z zasadami ewidencji księgowej ujmowania operacji gospodarczych z jednoczesnym uwzględnieniem specyficznych cech działalności danej jednostki gospodarczej oraz potrzeb informacyjnych odbiorców zewnętrznych i wewnętrznych.

Rodzaje kont księgowych i zasady ich funkcjonowania

- Konta **bilansowe**
- Konta **niebilansowe**
 - Konta wynikowe
 - Konta bezwynikowe zwane rozliczeniowymi
- Konta **pozabilansowe**

Konta bilansowe

Reprezentują składniki bilansu (aktywa i pasywa). Ich zadaniem jest ustalenie na dany moment stanu (pozostałości) określonego składnika aktywów i pasywów.

Wyróżniamy konta bilansowe:

- **aktywne** – reprezentujące aktywa bilansu
- **pasywne** – reprezentujące pasywa bilansu
- **aktywno – pasywne**, które mogą reprezentować aktywa i pasywa

Rachunkowość – Plan kont - konta bilansowe

Konta bilansowe

BILANS			
AKTYWA		PASywa	
Dt Konta aktywne Ct		Dt Konta pasywne Ct	
<div>↑ Sp</div> <div>(zwiększenie)</div>	<div>↓</div> <div>(zmniejszenie)</div>	<div>↓</div> <div>(zmniejszenie)</div>	<div>Sp (saldo pocz.)</div> <div>↑</div> <div>(zwiększenie)</div>
Sk (saldo debetowe)		Sk (saldo kredytowe)	
Dt Konta aktywno-pasywne Ct			
<div>Sp</div> <div>↑ ↓</div>	<div>Sp</div> <div>↓ ↑</div>		
Sk	Sk		

- konto kasa, towary
- konto rozrachunków z dostawcami (konto zobowiązań)
- konto rozrachunków z pracownikami, rozrachunków z tytułu VAT

Konta niebilansowe

Obrazują w jaki sposób przebiega w danym okresie działalność jednostki i jakie dała ona **wyniki finansowe**.

W związku z tym, że przebieg działalności jest rejestrowany i kontrolowany za określone przedziały czasu:

- konta te wykazują wyłącznie dane dotyczące przebiegu określonego rodzaju działalności w ciągu okresu sprawozdawczego i nie mogą wykazywać salda na początek i koniec okresu sprawozdawczego
- konta te otwiera się z chwilą rozpoczęcia okresu, a zamyka na koniec okresu
- w następnym okresie konta te rozpoczynają swoje działanie od nowa

Rachunkowość – Plan kont - konta niebilansowe

- Wyróżniamy konta niebilansowe:
 - wynikowe
 - bezwynikowe zwane rozliczeniowymi

Konta wynikowe

Służą do rejestrowania wielkości wpływających na wynik finansowy:

- kosztów (i strat nadzwyczajnych)
 - przychodów (i zysków nadzwyczajnych)
 - wyniku finansowego
-
- Od września 2015 r. zyski i straty nadzwyczajne są wykazywane jedynie w bankach, zakładach ubezpieczeń, zakładach reasekuracji oraz spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. W innych jednostkach "zdarzenia losowe" zalicza się do pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych.

Rachunkowość – Plan kont - konta niebilansowe

Zasady funkcjonowania kont wynikowych

KOSZTY		PRZYCHODY	
Dt Straty nadzwyczajne Ct		Dt Zyski nadzwyczajne Ct	
↑ (zwiększenie)	↓ zmniejszenie)	↓ (zmniejszenie)	↑ (zwiększenie)
	Okresowe przebieganie	Okresowe przebieganie	

WYNIK FINANSOWY	
Przebieganie	Przebieganie
→ koszty	przychody ←
→ straty nadzwycz.	zyski nadzwycz. ←
Sk	
Zysk	Strata
Lub	
Saldo kredytowe	Saldo debetowe

Przykłady

- naliczenie wynagrodzenia dla pracownika
- sprzedaż towaru (faktura sprzedaży)

Rachunkowość – Plan kont – konta niebilansowe

Konta bezwynikowe zwane rozliczeniowymi

Nie wpływają na wynik finansowy, służą do okresowego rozliczania określonych procesów gospodarczych np.:

rozliczenie zakupów (przykład!), rozliczenie wynagrodzeń (przykład!),
rozliczenie kosztów działalności, rozliczenie nadwyżek, niedoborów i szkód.

Konta rozliczeniowe	
ZAKSIĘGOWANIE Kwoty do rozliczenia	WYKSIĘGOWANIE Rozliczonej kwoty
Lub	
WYKSIĘGOWANIE Rozliczonej kwoty	ZAKSIĘGOWANIE Kwoty do rozliczenia

Rachunkowość – Plan kont - konta pozabilansowe

Konta pozabilansowe

Dane zawarte na tych kontach nie są ujmowane ani w bilansie ani w rachunku zysków i strat i stanowią tylko dodatkowe źródło informacji w zakresie wybranych składników bilansu lub rachunku zysków i strat.

Przedmiotem ewidencji na tych kontach mogą być:

- własne środki trwałe (wg wartość początkowej) przeznaczone do likwidacji
- obce składniki aktywów trwałych i obrotowych znajdujące się w jednostce w użytkowaniu, przechowaniu, przyjęte do przerobu (półfabrykaty konto 390) lub powierzone jej w komis
- przedmioty trwałego użytku o niskiej jednostkowej wartości początkowej nie zaliczone do środków trwałych

Rachunkowość – Plan kont - konta pozabilansowe

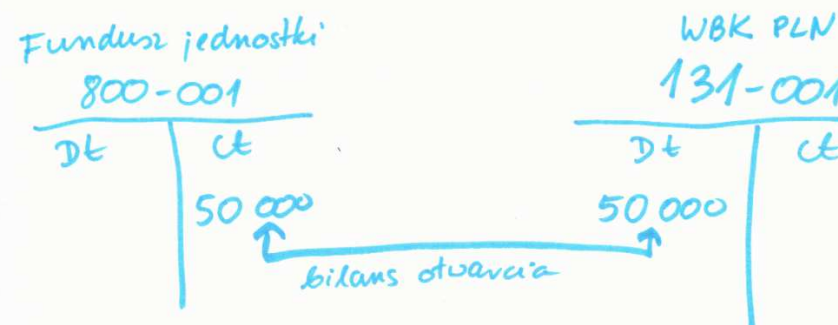
Konta pozabilansowe

Na kontach tych nie stosuje się zasady podwójnego zapisu lecz tylko zapis jednostronny.

Konto pozabilansowe	
ZAKSIĘGOWANIE *	WYKSIĘGOWANIE *
Lub	
WYKSIĘGOWANIE *	ZAKSIĘGOWANIE *

* zapisy bez korespondencji (zapis jednostronny)

Rachunkowość – Plan kont – BC

PRZEGLĄD PLANU KONT

Wyszukaj Otwórz w programie Excel

№	Nazwa	Wynikowe/...	Typ konta	Obroty netto	Saldo
> 010-000	Środki trwałe	Bilans	Suma od	-	-
> 070-001	Umorzenie środków trw.	Bilans	Suma od	-	-
> 100-000	Kasa	Bilans	Suma od	-	-
→ ∨ 131-000	Rachunki bankowe	Bilans	Suma od	50 000,00	50 000,00
131-001	WBK PLN	Bilans	Księgowalne	50 000,00	50 000,00
131-002	WBK EUR	Bilans	Księgowalne	-	-
200-001	Rozrach. - bieżące	Bilans	Księgowalne	-	-
762-001	Przychody ze sprzed. ST	Rachunek w...	Księgowalne	-	-
→ 800-001	Fundusz jednostki	Bilans	Księgowalne	-50 000,00	-50 000,00
803-001	Kapitał właścicieli	Bilans	Księgowalne	-	-
851-001	Zakt. fundusz świadczeń socj.	Bilans	Księgowalne	-	-
860-001	Wynik finansowy	Bilans	Księgowalne	-	-
871-001	Podatek dochodowy	Rachunek w...	Księgowalne	-	-

- W Business Central jeśli oglądamy sumaryczne obroty, salda to:
 - strona Dt jest oznaczana przez „+”,
 - strona Ct jest oznaczana przez „-”